

1. TEORIJA MONETARNE POLITIKE, NOVAC I PRIVREDNA AKTIVNOST

Osnovno pitanje koje se nameće u monetarnoj teoriji i politici jeste kakav je odnos i međusobno delovanje monetarnih i nemonetarnih faktora reprodukcije. Da li monetarni faktori postaju inicijalni faktori određenih promena u privredi, i kakav je karakter tih promena? Pravi odgovor na to pitanje je od osnovnog značaja za vođenje monetarno-kreditne politike. U pogledu ovog pitanja postoje tri osnovne koncepcije:

1. Monetaristička teorija, prema kojoj monetarni faktori imaju dominantno delovanje u u opredeljivanju tokova reprodukcije (proizvodnja, cene, zaposlenost, stabilnost, platno-bilansna ravnoteža, korišćenje kapaciteta i dr.)

2. Realna ili materijalistička koncepcija, prema kojoj presudno delovanje na tokove reprodukcije imaju realni faktori (investicije, potrošnja i raspodela, proizvodnja, nivo dohodka, i dr.), dok su monetarni faktori neutralnog karaktera i nemaju nikakav uticaj na tokove reprodukcije.

3. Varijanta realističkog pristupa u prvi plan ističe primarnu ulogu realnih faktora, ali priznaje i povratno aktivno delovanje novčanog faktora. Ova teorija danas, uglavnom, dominira u monetarnoj teoriji.

Naime, ona idalje ističe primarnu ulogu realnih faktora, ali priznaje i aktivnu ulogu monetarnih faktora u svim tokovima reprodukcije. Monetarna kretanja, prema velikom broju ovih autora, ne samo da e prilagođavaju materijalnim kretanjima, već postaju i samostalno aktivni faktori kojima se može svesno delovati na tokove privrede. Bankarski sistem će kroz odgovarajuću monetarnu politiku staviti na raspolaganje privredi onoliko novca i kredita, koliko zahteva dati nivo proizvodnje i robnog prometa, uz dati nivo cena.

Ova varijanta je danas dominantna u teoriji i politici, što je usko vezano za razvoj kreditno (depozitnog) novca, manipulisanog novca u sve razvijenijem državnom intervencionizmu, pri čemu država za ostvarenje određenih ciljeva ekonomske politike (razvojnih, socijalnih, strukturnih i drugih) koristi novac i novčanu politiku centralne banke. Sve veći budžetski deficit, povezan sa sve većim javnim rashodima, koji se pokrivaju emisijom novca, dovode do njegovog sve većeg delovanja u privredi, izvan njegovih normalnih funkcija prometa i plaćanja.

To znači da danas postoji dijalektičko jedinstvo realnih i monetarnih faktora u reprodukciji, pa u jednom momentu mogu imati primat prvi, u drugom drugi faktori, mada treba istaknuti primarnu ulogu realnih faktora reprodukcije. Za uspešno sprovođenje monetarno- kreditne politike, treba paralelno sprovoditi i drugi kompleks mera na području stabilizacije kao:

- Fiskalnu politiku
- Spoljnotrgovinsku politiku
- Deviznu politiku
- Politiku dohodaka
- Politiku investicija i dr.

Moderna teorija nastoji da nađe odgovor na pitanje transformisanog mehanizma u delovanju osnovnih monetarnih varijabla na proces reprodukcije, kako i kojom brzinom mogu instrumenti monetarne politike delovati na osnovne makro-agregate - nacionalni dohodak, cene, zaposlenost, konjunktura, uvozno-izvozni kompleks i platni bilans.

Novac i monetarne mere deluju na ekonomsku aktivnost. Što se tiče prirode i mehanizma transmisije ovog delovanja svatanja se u samoj osnovi mnogo razlikuju. Jedno shvatanje je kenzijska koncepcija (odnos prihod rashod) i mehanizam kamate kao glavna veza između novca i ekonomske aktivnosti, odnosno dinamike i ponašanja osnovnih agregata. Drugo shvatanje odbacuje podelu ekonomske teorije na analizu nacionalnog dohodka (makroekonomija) i na teoriju cena (mikroekonomija). Proizvodnja i zaposlenost se objašnjavaju odgovarajućim promenama relativnih odnosa i promenama cena. Na sasvim drugom polu nalazi se poznata neokvantitativna koncepcija s poznatim elementima.

Predstavnici kvantitativne teorije, u svim varijantama u kojima se ona pojavljuje, posmatraju varijacije količine novca u odnosu prema nacionalnom dohodku kao stratešku kategorijustabilnosti ekonomskog rasta. Predstavnici neokvantitativne teorije novca, posebno čikaška škola, polaze od toga da su novac i monetarna politika od primarnog značaja u regulisanju konjunktura, da promene "monetarne baze" odlučujuće deluje na nacionalni dohodak i ostale makroagregate.

Promena volumena novca postaje globalni izraz monetarne politike, a provodi se uz neposredno delovanje mase novčana ekonomsku aktivnost. Monetarna politika je putem kontrole novčane mase veoma efikasna kao instrument stabilizacije, znatno efikasnija od fiskalne politike. Monetarni impulsi, prema ovim shvatanjima, prenose se na privredu preko relativnih promena cena, koje sa svoje strane, deluju na tražnju novca, na realne vrednosti, stvaranje novih sredstava i obaveza i "prinosa od sredstava" (kamatu), odnosno na proizvodnju i potrošnju. Funkcija tražnje novca i tražnje kredita se uključuje u celovit sistem s funkcijama investicija, potrošnje i formiranja dohodka. Sve skupa povratno deluje na formiranje dohodka.

Funkcija i visoka koleracija u kretanju količine novca, dohodka i platnog bilansa je u teoriji dokazana, bez obzira da li je predimantno delovanje na strani novca ili dohodka kao endogenog parametra.

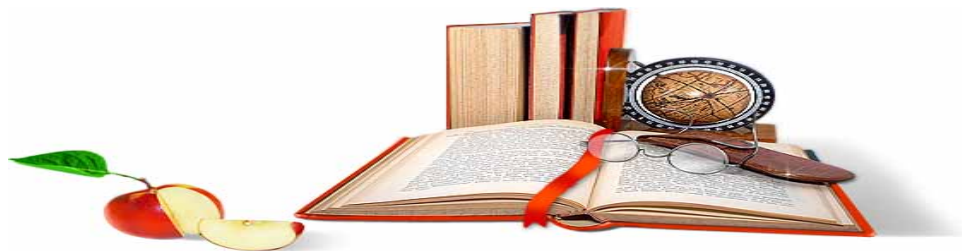
Postoje i druga shvatanja prema kojima promene i serije novčane mase predhode serijama dohodka, ali to još uvek nije uzročna veza koja ide od novca prema dohodku, jer:

- Promene novčane mase, koje predhode promenama serija dohodka, mogu biti posledica reagovanja monetarne politike na faze cikličnog kolebanja.
- Promene koje se očekuju u troškovima mogu dovesti do promena u novčanoj masi, odnosno do promene novčane mase pre promene dohodka.

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com